

A UNIUNII
SCRITORILOR
DIN REPUBLICA
SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

LUCEAFĂRUL

ANUL XI
Nr. 35 (331)
Simbătă 31 august
1968
8 pagini — 1 leu

Răspunderea socială a artei și a scriitorului

Nimeni nu s-a îndoit vreodată, cu adevărat, de rostul social al artei și al scriitorului. Întrebarea dacă societatea are nevoie de scriitori este tot așa de inutilă ca și aceea dacă scriitorii au nevoie de societate. Un popor poate ajunge la conștiința lumii și prin scriitorii și artiștii lui; o societate poate supraviețui și prin scriitorii și artiștii ei. Iată două exemple extreme care arată că, socialmente, artiștii reprezintă forțe active, indispensabile. Pentru mulți dintre noi, istoria unor societăți vechi se identifică cu istoria culturii lor. Antichitatea reprezintă pentru mulți oameni ai lumii moderne o noțiune culturală; e ca și cum viața și instituțiile popoarelor vechi ar fi fost absorbite în cultura lor și s-ar fi păstrat timp de milenii în această expresie care li s-a oferit. De multe ori, cultura este folosită de istorici pentru a dovedi, fie vitalitatea, fie slăbiciunea unei civilizații. Noi ne-am obișnuit să credem că ne exprimăm, ca popor, ca națiune, ca entitate istorică și etnică, prin ceea ce sintem capabili să producem în cultură. Dar oare această echivalență nu demonstrează că scriitorii, creatorii în toate domeniile spiritului, își leagă inextricabil destinul și menirea de existența socială? Cum ar putea fi cultura expresia sau simbolul forței sociale a unui popor dacă artiștii n-ar îndeplini un rol social? Aceste lucruri sînt oarecum de la sine înțeles și e de mirare că trebuie să aflăm de des reamintite. Nu există istoric al culturii sau al civilizațiilor care să nu știe că de definiție este cultura pentru existența concretă a popoarelor. În acest caz ar trebui să admitem că rostul social cel mai organic și mai adînc al culturii este de a sublima noțiunile specifice ale unei civilizații, făcîndu-le totodată rezistente la timp și la istorie. Cultura asigură nemurirea societăților omenești. Dar, poate, acest rost social al artei este cel mai necontestat. Controversele încep de la precizarea gradului de angajare directă a creatorului în societate. Turnul de fildeș, vechea imagine a autonomiei artistului, pune mai puțin la îndoială calitatea de angajament social al artei decît pe aceea a artistului. Cîtă vremeală a curs pe tema turnului de fildeș! Evident, pentru orice pricepător în ale artei, metafora aceasta are justificarea ei și n-ar trebui să ne scandalizeze. Ne place să amintim cuvintele prin care G. Călinescu o explica în prefața recent editatei sale istorii: „Aurul ca om trebuie să aibă idei și altitudini și să le trăiască intens. Cu cît trăiește mai puternic cu atît sintem mai siguri că vor fi în stare să priceapă aspecte mai adînci ale existenței. Condiția este ca viața să le subordoneze creației. Creatorul trebuie lăsat să trăiască, dar în același timp să fie învățat a se întoarce asupra lui însuși, făcîndu-și obiect de contemplație din propriul lui subiect. Lupta în stradă și șederea în turnul de fildeș sînt momente succesive și obligatorii, nicidecum antinomice. Dante, V. Hugo, Tolstoi, Eminescu, au fost niște parizani plini de pasiuni politice. Și cu toate acestea, opera lor este abstractă și eternă. Creatorul stă ziua, ca om, în fișetele cetății, în soare, iar noaptea se suie în turn, sub lună.”

Nu există nici o prăpastie între viață și artă, între societate și insul creator. Cea mai „abstractă și eternă” creație se poate înfilișă pe pasiunea politică cea mai pariziană, una n-o exclude pe cealaltă. Istoria literaturii noastre cunoaște nenumărate exemple, de la memoria Testament al celui dinții poet român modern, în care „creșterea limbii” și „a patriei simțire” reprezintă bunuri de preț ce trebuie transmise din generație în generație, obligații sociale pe care poezia oricărui timp și le asumă, și pînă la celălalt Testament, nu mai puțin memorabil, al lui Tudor Arghezi, în care poezia este arătată ca depozitară unor valori sociale și morale de primă însemnătate. Această concepție a literaturii ca expresie și ca instrument social se leagă, adesea, de o înțelegere a rolului social al scriitorului însuși, ca membru responsabil al unei colectivități omenești. Nu puține sînt cazurile, ieri și azi, de scriitori care au știut să împingă abnegația pînă la eroism. Și nu e vorba doar de acel eroism, comun creatorului și omului obișnuit, în stare, la nevoie, să-și primejduiască viața. E vorba deopotrivă de eroismul prin care scriitorul pune mai presus de opera sa, în clipe grele, îndatoririle obștești. Cînd un mare gânditor contemporan se întreba dacă scriitorii nu pot fi uneori împiedicați să scrie cărți de faptul că, în lume, semenii ai lor mor de foame sau călcați de șenilele tancurilor — el exprima nu o idee absurdă, ci o fundamentală îndoială a oricărui autentic creator. Littețea socială al scriitorului poartă și un alt nume: responsabilitatea față de soarta oamenilor, de sensul existenței lor, de libertatea lor. Unul artist nu-i poate fi indiferent nimic din ceea ce este omnesc, nici foamea, nici moartea, nici suferința, nici războaiele de cotropire a națiunilor, nici aspirarea, nici abnegația libertăților cetățenești. Responsabilitatea aceasta îi aduce pe scriitori, în umelile lor, uniți pentru țara lor, devin în mod deschis cetățeni și patrioți, gata a se sacrifica pentru o cauză socială. Trebuie remarcat că în aceste zile, acest spirit de unitate, de puternică conștiință cetățenească și patriotică, de înaltă înțelegere a internaționalismului, s-a manifestat la scriitorii noștri, la scriitorii tineri deopotrivă, cu o maturitate de atitudine și cu o demnitate a cuvintului care face cînte umanismului superior al poporului nostru, întregii noastre patrii socialiste și socialismului de pretutindeni. E, poate, adevărat că talentul nu se explică prin atitudine umană ale artistului, că din oamenii cu cele mai bune intenții se pot recruta artiști mediocri. E, poate, adevărat că arta își are propria măsură. Dar e tot atât de adevărat și ceea ce scriu un tânăr poet, chiar în coloanele revistei Luceafărul: „Valoarea unui poet presus mare se măsoară după dispariția lui, — dar valoarea lui ca om — cit e în viață. Ce ne rămîne oșadar decît să fim oameni?”

Există o răspundere socială a artei și una a artistului. Poziția scriitorului absolutându-l de cea din urmă? Morală nu desparte o răspundere de cealaltă. Scriitorul trebuie să știe să fie înainte de toate om, al patriei sale, fără a uita niciodată marile precepte ale umanismului și socialismului.

„LUCEAFĂRUL”

Vizita conducătorilor de partid și de stat la Miercurea Ciuc

Sensul uman al socialismului

Fiecare atitudine esențială a omului solicită participarea întregii sale personalități. Adevărul, Binele și Libertatea își primesc valoare definitivă în existența frumoasă, dreaptă și rațională a realizării de sine a omului, în cadrul unei nobile comunități.

Pentru artistul sau contemplatorul ce posedă conștiința că ascultă nu numai de gustul estetic și de imperativul de a crea, dar că procedînd astfel el îndeplinește și un act moral, manifestarea sa va fi majoră și nepieritoare. Prin poezie și peste poezie, prin muzică și peste ea, sufletul întrezărește comorile de dincolo de cuvînt, valorile eroice ale unei existențe nepătate, închinată idealurilor simple și mari ale socialismului și libertății. Căci arta nu poate exprima numai bucuria sau tristețea existenței, dar și căutarea unui sens rațional și a unei obligații morale în operele noastre. Procesul estetic, ca înfrumusețare constructivă a vieții, înseamnă, în împlinirea sa, binele omului. Intr-un artist adevărat frumosul și binele nu pot trăi separat. Dacă imaginea de artă este personală, ca ipostază particulară ce se înfățișează în chip specific spiritului individual, rațiunea ei, sensul ei este social, creator de relații, semnalîndu Binele atît pentru noi, cit și, mai ales, pentru condiția noastră de oameni. Ideea de jertfă, de consumare generoasă a flăcărilor ființei noastre în serviciul adevărului este sensul fundamental al creației pe care îl nutrim, ca scriitori comunisti și cetățeni liberi. Trăire conștientă a imaginației în acțiune, condiționată de existența fenomenală, de apartenența noastră la un popor care ne-a născut și ne-a configurat personalitatea artistică și morală, viața noastră omenească își împlineste cu adevărat misiunea sa spirituală sub călăuzirea înaltului imperativ categoric al conștiinței morale, al devoțiunii absolute față de adevăr, al convingerii noastre ferme că aparținem unui moment istoric esențial, în care adevărul trebuie să fie principiul suprem al vieții sociale.

Credința omului că munca sa va dura vesnic pe acest pămînt se sprijină pe nădejdea în durată veșnică a poporului în care el s-a născut și în caracterul propriu al acestui popor. Patria, iată veșnicia căreia cel nobil îi încredințează alcătuirea veșnică a faptelor lui, în care el, om muritor, pune veșnicia sa proprie. Credința și năzuința de a sădi ceva nepieritor, modul în care își concepe vremelnicia ca eternitate sînt purtătoare și chează ale patrimoniului spiritual al oamenilor. Viața, numai ca viață, — simplă dănuire a unei existențe mediocre, — nu are preț pentru artistul adevărat. El o concepe numai ca izvor a ceea ce este durabil și după sine, căci numai în acest fel se transmite mesajul său omnesc și înalt posterității. Pe aceasta se întemeiază într-adevăr valoarea lucrurilor după acțiunile morale. Imperativul etic este inviolabil. Omul trebuie să respecte umanitatea din persoana sa și din aceea a semenilor. El trebuie să privească personalitatea sa cu adînc respect. Orice lucru din această lume poate fi privit ca mijloc, numai omul și cu el tot ce ține de ceea ce este omnesc este scop. În aceasta constă esența înaltă a socialismului, prin aceasta se afirmă socialismul ca societate superioară oricărui orînduirii din trecut „societate mai dreaptă, mai bună, în care omul să fie om, să fie respectat ca om”. Puterea de creație a vieții sociale se bazează pe dezvoltarea multilaterală și armonioasă a naturii umane. Nici o societate nu poate atinge perfecția ignorînd acest adevăr suprem. Progresul social rezultă deopotrivă atît din schimbarea mediului înconjurător, al relațiilor, al împrejurărilor sociale, cit, și acest lucru a fost răspicat afirmat de clasicii marxismului, de construirea personalității umane, de apropierea omului de esența sa. Dacă morală înseamnă altceva decît realizare-de-sine și înflorire a personalității umane în cadrul celei mai drepte și mai adevărate societăți omenești atunci ea nu mai este morală. Moravurile și obiceiurile iraționale nu sînt și nu pot fi niciodată etice.

Binele, în atitudinea noastră etică, este operă a construirii de sine, neîncetată împlinire prin acțiune, care ne desăvîrșește ființa și ne închează personalitatea, activitatea de fiecare moment cu conștiința întregirii și construirii ființei noastre în cadrul societății noi ale cărei obiective le realizăm, realizîndu-ne. Capacitatea de a dezvolta sensul armonios al libertății este element esențial al moralei socialiste, al umanismului și democrației. Ea energizează și însuflețește forțele unui popor în munca sa de edificare pașnică și constructivă, ea dă fiecărui om sentimentul înălțător de participare la însuși mersul istoriei. Dacă m-aș simți doar simplu spectator pasiv al istoriei ar însemna nu numai că aș rămîne inactiv, ci aș înceta de a fi suflet. Adevărată societate trăiește prin noi înșine, prin sensul profund al realității noastre ca spirit, prin comuniunea noastră totală cu poporul din care ne tragem. Democrația noastră este inseparabil legată de socialism. Pe măsură ce avem mai multă lumină, descoperim mai multă măreție în lucrarea pe care o desăvîrșim.

Alături de întregul popor, noi scriitorii pronunțăm cu emoție și deplină încredere cuvintele rostite acum cîteva zile de secretarul general al partidului, Nicolae Ceaușescu:

„Noi construim socialismul pentru om, în centrul întregii politici este omul”. „Sintem ferm hotărîți să facem totul ca socialismul și comunismul să triumfe în forma sa superioară, în forma sa cea mai umană”.

Cezar BALTAG

Declarația Comitetului de Conducere al Uniunii Scriitorilor din Republica Socialistă România

Scriitorii din România, suflet din sufletul națiunii socialiste, își exprimă sentimentele lor de mîndrie patriotică și deplină adăziune față de Declarația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României, și văd în acest document o carte a relațiilor civilizate dintre națiuni, expresie definitivă a eticii comuniste, a principiilor marxist-leniniste ce călăuzesc politica externă a statului român.

Partidul Comunist Român, sinteză organică a celor mai nobile aspirații ale trecutului nostru, a eforturilor depuse în prezent pentru desăvîrșirea orînduirii socialiste în patria noastră, împletește cu cele mai îndreptățite speranțe cu care ne prîtim viitorul, militînd consecvent pentru relații de prietenie cu toate țările socialiste, cu toate popoarele lumii, de colaborare cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, în scopul realizării unei Europe și a unei lumi eliberate de spaimă, de stihile trecutului întunecat de obîd și exploatare.

În poziția conducerii de partid și de stat, afirmată prin glasul secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de

Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, scriitorii români recunosc sentimentele lor cele mai intime, convingerea lor cea mai adîncă, întru afirmarea drepturilor inalienabile ale oricărui popor, independența și suveranitatea națională, dreptul la propășirea tuturor sferelor de creație, la valorificarea energiei, talentului și capacității fiecărei persoane în folosul societății, al patriei socialiste.

Scriitorii români declară că sînt hotărîți să apere aceste principii, să nu precupească nici un efort și nici un sacrificiu pentru înfăptuirea lor, sprijinînd cu toată puterea eforturile partidului și ale statului nostru socialist, pentru întărirea prieteniei și colaborării dintre statele socialiste, a uniunii sistemului socialist mondial, pentru consolidarea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Nu mai respectarea independenței și suveranității, a principiilor, neamsecului în treburile interne, a egalității în drepturi poate sta la temelia uniunii trinitice între țările comunistă și socialiste, poate asigura colaborarea reală

(Continuare în pagina a 6-a)

Declarația Comisiei pentru literatura naționalităților conlocuitoare a Uniunii Scriitorilor

Europa, lumea întreagă a trecut și trece în aceste zile de sfîrșit de vară prin evenimente care pun la grea încercare spiritul de răspundere al tuturor popoarelor. Și iată că în aceste ceasuri de cumpănă a răsănat vocea calmă și umană a țării noastre prin declarația Marii Adunări Naționale care a afirmat din nou în fața lumii întregi voința de pace, de prietenie și de bună înțelegere a României socialiste, politica de o mare consecvență a Partidului Comunist Român în ce privește relațiile noastre cu toate țările socialiste, cu toate țările lumii.

Noi scriitorii aparțînim naționalităților conlocuitoare din România — maghiari, germani și alții — într-o unitate organică și firească cu literatura țării, a României socialiste, patria noastră comună, în care cuvîntul nostru răsună în limba noastră maternă și are misiunea de a contribui ceas cu ceas la unitatea și frăția de nezdărnicat dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, — vedem în Declarația Marii Adunări Naționale un document al umanismului, al triumfului rațiunii, un mesaj al prieteniei și al internaționalismului, al afirmării puternice a suveranității și independenței patriei noastre comuniste.

Afirmăm cu toată tăria că nu există o mai mare forță și o sursă de energie mai creatoare decît frăția și prietenia. Experiența noastră, frăția și comunitatea, cimentată de secole și înflorită în anii socialismului, dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, drepturile egale de care se bucură toți fiii patriei, dezvoltarea culturii naționalităților, sînt dovezi istorice prin care România socialistă — stat în care felul și modul conviețuirii diferitelor naționalități cu tradiții multilaterale cu poporul frate român constituie un exemplu de înțelegere și unitate — afirmă superioritatea umanismului marxist, a idealurilor de pace alt de scumpe omenirii.

În numele acestor idealuri milităm de ani de zile cu toții și vom continua să milităm și în viitor cu scrisul nostru pentru legăturile frățesti dintre toate popoarele țării socialiste, pentru unitatea tuturor forțelor care luptă pentru cauza socialismului, pentru colaborarea multilaterală a scriitorilor tuturor țărilor socialiste în spiritul comunității de idealuri și a cauzei scumpe care trebuie să ne stringă uniți sub același steag al frăției și al

(Continuare în pagina a 6-a)

poet și cetățean

GRIGORE HAGIU partidului

Cum știi egal cu tine să rămiți întoaleauna
finindu-ți firea fără de tăgadă ;
cum te confunzi cu adincul țării tale-ntregi
finindu-ți osie și virt în contemplare ;
cum te-nțelegi pe tine fără părținare
încercător în propria-ți durată de destin ;
cum te ridici de câte ori îți cere sufletul
cu-acești patimă-a lucidității ;
cum pui mai sus și sfînt în toate drumul
pe care fiecare popor în parte și-l alege ;
cum vezi mai bine și departe ceea ce nu vor
sau poate chiar nu pot din naștere să vadă
alții ;
cum viitorul tot mai mult îți dă dreptate
cojindu-și aripile-ngreunate-n alte luturi ;
cum singele nevinovat imparte iarăși lumea
și tu faci semne peste el de neuitare ;
cum trebuie balanta s-o echilibrezi din nou
chiar dacă brațele din umeri se cutremură ;
cum ești bătaia unei ore unice în veac
și sintem raze-n sfera ta cuprinzătoare
și conștiințe într-o conștiință mult mai vastă.

umbră respinsă

Acești-a ceasul veacului, îmi spune-o umbră,
înfundă-ți capu-n el și ai să simți
suav cum trece timpul peste gîtul tău
și aripi dulci de păsări
în lume te înalță minutarele,
de-a lungul înflorindu-ți umerii.

Eu însă știu cum se învîrt în el
în loc de minutare săbii
și numai virful pletei mele
și unghiile i le dau,
ușor și drept să pot rămîne,
de mine însuși mai aproape.

Cadran solar mi-e numai țara,
aici mi-e timpu-ntreg,
sîm un bărbat la mijloc
cu fruntea-nlîptă-n cifrele ce-l mărginesc,
un nimf al orolei depline
cu care inima-mi se va-nrudi mereu.

suveranitate

Cu fiecare clipă nouă-n țară,
punînd înții pe gîndul nostru preț,
profilul tot mai mîndru, mai semel,
în piscuri minile țării înălțate.

Acești lege astăzi ne învață,
la cumpăna de foc ce ne-nconjoară,
cîstîndu-ți drept, atent, cu fruntea clară
și-a douăzeci și patra-ntre peceți.
Pe arcu de oțel ce te-a ivit
stă vloga ta întregă adunată
cu chipul peste lume atînit.

Din adîncimi de dor iluminată
cu țara noastră-ntregă te-am găsit
și n-o să te mai pierdem niciodată.

obirșii

Deasupra țării mele,
conturul imitîndu-i,
trag vulturii aceiași cercuri
decît în orice parte-a lumii mai rotunde.

Și eu cobor în adîncime,
prin ceruri suprapuse,
pe o spirală veche,
și cadru după cadru străbătînd,
la mijlocul oglinzilor de munte
ecoul stăpîndu-mi,
ajung obirșii,
cu firul unei doine strîns în dinți.

Aici un zimbru doarme
pe patru mari copite-ncremenit,
cu singele-nceputurilor noastre
viu între coarne
și roată-n jur stau mamele dinții
svonînd ușor în palida lumină,
și eu mă nasc încăodată
pe piatra sfîntă-a celor două mii de ani,
rostînd cuvintele de-acum.

intruchiparea zilei noastre

Intruchipare-a zilei noastre pline,
înalță cumpăna oricărei veri,
în om și lucruri măsurînd poveri
cu-adîncul inefabilei lumine.

Pe cîmpuri terminînd demult cositul
semințe țarni într-un cadran solar
și înstelat deasupra și mai clar
din tine-și naște cerul înfiniul.

Strecori în fructe-o pală de răcoare,
le-ngreunezi potirul lor rotund
și ele cad de parcă-n trup ascund
minunea unui gînd cu mult mai mare.

La tot ce am făcut și ce vom face
e timpul, spui, să ne gîndim atent,
adăugînd acestui vast prezent
întreaga forță care-n noi mai zace.

GHEORGHE TOMOZEI veghind din steme

August al țării ce-a rodit din coaste
finiți și brazi, cronicărești cerneli,
cerneală de Cohnar, păduri, vopseli
lucind la Voroneț, pe temple caste...

Țară cu lanuri-mănăstiri de griu
în care bate clopotul sudorii,
cum bate în temeiurile morii
albastrul fum al apelor din riu.

Țară de domni, nespartă de potcoave,
bărbați slujindu-și vetrele, prin vreme,
cu chipuri zugrăvite pe carboave

și preschimbate-n piine ori garoafe.
Cînd țara e la greu n-au a se teme,
cu cai cu tot, îi știu veghind din steme...

aur cîntător

În carnea albă-a unui măr, se-nchide
în August, trupul meu și taie-n zahăr
mereu alt măr cu licăr de luceafăr
în care cad, ca-n oorbe cristalide...

Mărul-clepsidră strînge-n el nisipul,
— cenuși de os și picături de singe —
și ploaia, a grădiniilor, cînd plînge
cu aur cald îmi poleiește chipul.

Disloc din aer galeșe elipse,
sînt aur cîntător, alchimic măr
rodit din seve vii, din adevăr.

Cînd orele în ceasul cu nisip se
urmează lin, ne înfîlmim sub zări,
sum se-nfîlesc luceferii-n eclipse...

FLORIN MUGUR și trebuie să spui

Această patrie —
poetul trece cu fruntea pe sus, aburît,
cu părul pe mari aurole.
Această patrie —
și trebuie să spui : exist,
și trebuie să spui : cred.
Cîntă și-a pus cămașa fericitului,
Îl stînjește puțin, se învătă cu greu,
poate nu-i atît de lesne să porți
cămașa fericitului,

s-o păstrezi, s-o păzești,
nici o pată pe cămașa fericitului,
cămașa de rouă care tremură de emoție
în jurul tău
ca un copil.
Această patrie,
acest strigăt al celui care iubește și apără,
cîstîndu-ne porțile.

NICHITA STĂNESCU de o vecie

De o vecie gîndul meu înghină
pădurile acestor munți.

Aceiași brazi sunînd în vînt,
aceiași vulturi și aceiași nori,
aceiași dragoste supusă stelelor
pe șiroirea gurilor de rai.

Doar cîntecul de miorjă
prin aer ar putea să ne despartă
Cuvintele de zborul ce le poartă
în dulce sunet înviînd
chipul suav de după moarte
al baciului străvechi, incendiat pe bită

totu-i cuvînt...

Se mută gravitația în păsările verii
și norii rotunjesc pămînt fierbînt,
centauri pe treisferturi smuși tăcerii
ne pierdem greutatea în cuvînte.

Îeri, astăzi, mine își rotiră
nisipul, vadul cu apele, bobul umflat,
prin sîta corzilor de liră
cenușă, aur mai curat.

Călcîrul încearcă treptele sparte,
locul ce trebuie iarăși, mai trainic zidit,
în timp ce orizontul, desparte,
cu frunțile noastre zenitul de zenit.

Totu-i cuvînt la-nceput, cum se știe,
cuvintele deci să ne-absorbă,
ocolo, în ele, la larg, limpezită să-nvie
patria noastră de luj și de iarbă.

OVIDIU HOTINCEANU acest august

Întă, e cumpăna acestui august,
Și noi ne-am întors în frunza ta
De sunete născătoare,
De sunete familie întemeiată.
Fîcînd sobre eu,
În frunza care-mi ești, mie dată,
De la-nceputul lumii,
În acest singe cu care accepăr foamea și
strigătul tău.

partea de drum

Partea de drum a mea
Partea de urlet, partea de urs, partea de dac
O am încă, o am, dintr-un ascuș
Din dreptul descălecării
Partea de-ntoarcere
Suferința pletelor
De la tine o am
Graiul meu dulce, Țără a mea dulce
Dulce a mea
Dulce.

eu de peste tot aduc...

Eu de peste tot aduc fiare ucise și pietre cu
inscripții
Aduc nume tăiate din lemnul bisericilor
Aduc um și țete
Candelă să-ți faci și catapeleasmă aerului
Stejar aduc să întocmești grinzi
Și iarăși aduc armele
Să le încerci ascușul cu un fir al părului tău
Cu o geană a ta
Cu un suris al tău
Eu de peste tot aduc izvorul graiului nostru
La vadul care ești.

Ridică un foc pînă la ziua sortită pentru noi.

umbli pe apa Ozanei

Umbli pe apa Ozanei
Ca pe un aer, ca pe o religie
Copacii
Jinduiesc numele tău
Dincolo este prima ta soaptă,
Pămîntul tău
Și eu te găseșc cu urciorul soarelui pe umăr
Țară a mea,
Grai dulce al meu,
Dulce.

respiră

Respiră, Țara mea
Douăsprezece ceasuri nasc douăsprezece
turnuri
Cartea noastră are cuvintele începute cu litere
mari
Respiră Țara mea și au te teme
Te voi duce spre glorie deși
Drumul trece citeodată prin neliniștea noastră.

NORA IUGA

povețe pentru fiul meu

Cine are un pom
este un tată.
Cine are un fiu
este un conducător.
Cine are o țară
este mai tare decît Dumnezeu,
pentru că numai un neam
te poate într-adevăr ocroti
Cine fuge de semeni se pierde.
Cine bate cătușe,
își seamănă ura-n copii.
Cine-și poartă inima-n mîndă,
își găsește un frate de cruce
Cine duce-nainte credința părinților,
neamul lui spre mărire și-l duce.
Cine cu viața cheazășuște al țării hotar,
nieptul și-l pune pe glie ca piatră de-altar.

GEORGE ALIMAN

sîngur destin

Aer și apă — dureros de aproape pămînt,
sîngur destin și răsuflul în palmă,
prelungirea-n lucruri a sevelor vii din adînc,
bărbații în frumosa lui trecere
din om în popor ;
forța aceasta pătimașă și calmă,
arbore, piatră, bărbat și femeie în totul
dreapță cugetare de sine
în cumpăna de bine și rău.

O pasăre, o pasăre venită din depărtare
cu un cîntec de călătoare rînită în zbor,
udat îi e ciocul cu singe
pentru că ape nu erau încă buze
în clipa aceea apropiată de moarte ;
o, necucernică clipă a despărțirii
cînd se taie legăturile ochilor,
cînd brațele îți relaxă dorința de-mbrățișare
cînd te părăsește euzul
și limba nu-ți mai vestește fierbințele pînii ;
o, necucernică clipă, necucernică clipă
cînd toate te părăsesc pe de-a-ncetul,
unde să-ți culci rămășița de trup
să-și piardă forma și urma,
decît la piciorul acestui munte frumos.
Dunăre, undă de mamă, Dunăre,
va spori mîlul ce-l firășii cătîe mare
cu încă un fiu al acestui pămînt ?

Departe neliniștea-aceasta și spaima —
ochiul deschis le cuprinde pe toate ;
cîntă a iarbă și crește un drumeag
poate o stea călăuzește o țară
și palmele duc piinea caldă la buze.

ROMULUS BARCANI verticale

Și dacă astăzi urc mereu Carpații
Cu grijile și doruri laolaltă,
E pentru că aici și-au strîns bărbații
Țăria și privirea lor înaltă.

Și pentru că mai tremamăță ștejarii
Copilăriei — margine de ocoale —
Și-au custodit în minte fâpărorii
Nărvul lor de ardeși verticale.

DUMITRU BĂLĂIEȚ un om numără arborii

Un om numără arborii de pe deal
acum cînd sînt galbeni în frunze,
cînd e totul atît de frumos
și roadele au trecut ca un vis
și inima lui bate a toamnă adîncă.
Cîți au fost, cîți au mai rămas,
cum au crescut printre ei din cei tineri,
mîna lui le cunoaște încheieturile dureroase,
tîmplele lui au înflorit țără strălucire,
dealul arde la marginea ostîntului.
Ne vom întoarce, spun frunzele,
cu gînduri și nouri și păsări,
ne vom întoarce-n copii și în cviburi,
prin rădăcini vom urca,
pe un drum cunoscut doar de soare.

„COLUMNA LUI TRAIAN” (detaliu)

LUCEAFĂRUL

Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef : Ștefana Blăniștea
Redactori și editoare :
Gheorghe Arțîș, Oana Bărbuș
Euzen Ștefan

REDACȚIA :

București, Bd. Ana Ipătescu 15
Telefon : 11.51.54 ; 12. 16.10

ADMINISTRAȚIA :

Șoseaua Kiseleff 10, tel. : 18.33.99

ABONAMENTELE

3 luni — 13 lei ; 6 luni — 26 lei ; 1 an — 52 lei

Tiparul executat la

COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEII”

Paginatori : Nicolae Ion, Cerchez Nicolae.

Tehnoredactor : Ștefana Harbur.